

FALUSI SÜTTŐ

IV. évf. 1. szám

1995. január

Röske Község Képviselő-testületének Lapja

**BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK
MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK!**

M E G H Í V Ó

Röske Község Képviselőtestülete tisztelettel meghívja a falu lakosságát

1995. január 25-én szerdán 17 órára a

Művelődési Házban tartandó

KÖZMEGHALLGATÁSRA

Napirend:

- 1./ Az 1994. december 11-én megválasztott Képviselőtestület bemutatása
- 2./ Községi Képviselőtestület 1995. évi költségvetési és fejlesztési terve
- 3./ Szennyvíztisztító és szennyvízhálózat építésének előkészítése, lakossági hozzájárulás esetleges mértéke, annak lakossággal történő egyeztetése
- 4./ Közütemi díjak 1995. évre történő megállapításának előkészítése (víz, szemétszállítás, személtelhelyezés) lakossággal való egyeztetése
- 5./ Egyéb

A Közmeghallgatásra kerülő napirendek fontossága miatt a Képviselőtestület számít a lakosság érdeklődő részvételére.

Magyari László
polgármester

- Évzáró ülés, Piaci körkép (2. o.)
- Totó - lottó tájékoztató (2. o.)
- Cserkész, fel a fejfel! (3. o.)
- A röskei pálinkafőzők (4. o.)
- Fele se tréfa (4. o.)
- A lámpagyújtogató - tanmese (5. o.)
- Környezetvédőként Dániában (6. o.)
- Jeles napok (7. o.)
- Vámfizetés (7. o.)

Alakuló ülést tartott

december 21-én a röskei önkormányzat új képviselő testülete. Az önkormányzat alpolgármestere ismét Dr. Vereczkey Gyula lett. Az ülésen új bizottsági tagokat választottak:

- Az **Ügyrendi Bizottság** elnöke Bende Szilveszter, tagjai: Sövényházi Sándor és Vecsernyés Antal.

- A **Pénzügyi Bizottság** elnöke Csonka Imre, tagjai: Dani András és Vecsernyés Antal.

- A **Népjóléti Bizottság** elnöke Dr. Tari Zoltán, tagjai: Bende Szilveszter, Dani András, Fodor Imre és

Papdi László.

A **Művelődési és Köznevelési Bizottság** elnöke Horváth Béla, tagjai: Bende Szilveszter, Nagy Tibor és Papdi László, valamint a nem képviselők közül választott tagjai: Borbásné Márki Márta, Makra Lajosné és Vlocskó Mihály.

Az ülésen Magyari László és Papdi László személyében megválasztották a Térségi Vízmű Üzemeltetési Intézmény irányító bizottságának röskei tagjait is.

Bányai Lajos

Évzáró ülésen az új képviselő-testület

December 30-án üléssel zárta az 1994-es évet a röszei önkormányzat nemrég megválasztott képviselő testülete. Saját 1994. évi költségvetési rendeletének módosítására volt szükség. A korábbi 91.822.000 Ft összeg helyett 99.966.000 Ft-ban állapította meg a bevételt és ugyanennyiben a kiadást. A többleteszközökre különböző póttípusok és megnyert pályázatok útján tett szert az önkormányzat. Az említett ülésen a törvényekkel összhangban a testület módosította saját szervezeti és működési szabályzatát és meghatározta egyes paragrafusok pontosítását.

Bányai Lajos

Piaci körkép

Budapesten, a Nagykörösi úti nagybani piacon a korábbi napokhoz képest a burgonya ára mintegy egyharmadával emelkedett, 40-55 Ft-ért mérik kilóját. A sárgarépa szintén jelentősen drágult, 25-35 Ft közötti az ára, a petrezselyemnek is 25-35 Ft kilója. A vöröshagymából csökkent a felhozatal, így ára 38-40 Ft-ra ugrott. A fokhagyma kilóját 100-130-ért lehet megvásárolni. A karfiol kilójáért 120-140, a parajért 40-50, a sóskáért 70-80 Ft-ot kérnek. Paradicsomot kilónként 140-190, zöldpaprikát 230-240 Ft-ért lehet kapni. az uborka kilója 190-200 Ft. A mák, a dióbél ára - az ünepi, nagyobb kereslet ellenére - sem emelkedett; 250-260, illetve 400-430 Ft-ba kerül kilója. A tojás darabja 6,80-9,80 Ft-ért kapható.

Szegeden, a Mars téri fogyasztói piacon 30-55 Ft a burgonya, 25-45 Ft a sárgarépa, 35-50 Ft a petrezselyem, 25-40 Ft a vörös-, 130-170 Ft a fokhagyma kilója. A savanyú káposzta kilónként 80 Ft-ba kerül. A sóskát 90-100, a parajt 70-80 Ft-ért árulják. A

TOTÓ-LOTTÓ TÁJÉKOZTATÓ

Kedves Játékosunk!

A szerencsejátékok történelmében újabb állomáshoz érkezünk.

A Szerencsejáték Részvénytársaság - maximálisan figyelembe véve a fogadók, illetve a játékosok érdekeit - úgy döntött, hogy a totó-lottó játékok biztonságát a maximálisra növeli. E cél megvalósítása érdekében bevezetésre kerülnek a gépi átvételű és számítógép feldolgozású szelvények. A hagyományos szelvények rövid időn belül megszűnnek. A számítógépes rendszer, mely több európai országban bevált, biztonságos szelvényfeldolgozást, a játékosok kulturált kiszolgálását. Jelentős változás az is, hogy a szelvényeink térítésmentesen kerülnek játékosainkhoz, fizetni kitöltés után kell.

A fogadók, illetve a játékosok érdekeit szolgálja a kitöltött szelvények hivatalosan történő átvétele. A gépi játék alkalmával a kitöltött totószelvények és lottósorjegyek 3 példányát az átvételi helyeken (felszabadulás u. 104.) kell leadni, ahol azokra, a részvételi díj, illetve tét befizetését követően **nyilvántartási szám** kerül. Igazolásként Ön visszakapja a szelvényének a "B" példányát, amelyet meg kell őriznie mivel nyereményét ezzel veheti fel.

Engedje meg, hogy felhívjuk figyelmét az új játékforma előnyeire:

- A szelvények ára azonos a hagyományosával (lottó: 40 Ft., totó: 30 Ft.)

- Kitöltése egyszerűbb, gyorsabb, kényelmesebb és teljesen biztonságos.

- A gépi úton feladott szelvénye nem tud elveszni.

- Ahol szelvényét befizette, nyereményéért csak oda mehet.

- Külön játék a joker szám és a Góltotó.

- Az 5 hetes lottósorjegyek használatával nem kell figyelni a tárgyhó kezdetét.

- Heti szelvényét péntek 17 óráig feladhatja, amely másnap szombat 17.35-kor a sorsoláson részt vesz.

- Sima és kollektív totó-lottó szelvények egyaránt megjátszhatók.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a Szerencsejáték Rt. Röszei községnek csak egy darab szelvényhitelesítő gépet engedélyezett, amely az alábbi helyen és időben működik.

Rösze, Felszabadulás u.104. sz.

(A TÓNÓ élelmiszerbolttal szemben)

Nyitva:

Kedd: 13-17

Szerda: 13-17

Csütörtök: 8-12 és 13-17

Péntek: 8-12 és 13-17

További információval készséggel állunk játékosaink segítségére az új játékforma megismerése érdekében.

Mi biztosítjuk a lehetőséget!

Ön teszi rá az X-et!

Legyen szerencsénk!

Horváth Géza

karfiol kilója 130-140, a karalábé 40-50 Ft-os áron kapható. A paradicsomot 170-240 Ft-ért kínálják. A zöldpaprika ára jelentősen emelkedett, jelenleg 250-300 Ft. Az alma 40-65, a banán 80-90, a mandarin 150-180, a szőlő 220-240 Ft-ba kerül. A dióbél 400-450, a mák 300-400, a méz 180-240 Ft kilónként. A tojás ára nem emelkedett, 10-14 Ft-ba kerül darabja.

Miskolcon, a Búza téri fogyasztói piacon kilónként 40-60 Ft a burgonya

és fejes káposzta, 50-80 Ft a karalábé. A karfiol ára a kétszerese, 200-220 Ft-ra szökkent fel. A vöröshagymát 40-50, a fokhagymát 100-160, a gombát 150-220 Ft-ért kínálják kilónként. Paradicsomot 100-220, uborkát 220-250 Ft-ért lehet vásárolni. A sárgarépa és a petrezselyem kilója 40-60 Ft-ba kerül. Az alma 30-90, a körte 120-160, a szőlő 200-360 Ft kilónként. A dióbél kilója 360-500 Ft, a máké 360-380 Ft. A tojást darabonként 9,60-12 Ft-ért kínálják.

CSERKÉSZ FEL A FEJJEL!

A harsona zeng!
Álljunk csatasorba vidáman!
Ránk vár a világ!
Ez a harc a mienk.
Katonái vagyunk valahányan.
Jó fegyverünk: izmos karunk, égő
szemünk, vidám dalunk.
Amerre nézünk, megterem a
győzelem, a győzelem.

A cserkész **FOGADALOMMAL** kötelezi el magát erre a harcra, az emberibb élet kialakítására:

"Fogadom, híven teljesítem kötelességeimet, amelyekkel Istennek, Hazámnak és embertársaimnak tartozom. Minden lehetőet megteszek, hogy másokon segítsék. Ismerem a cserkésztestvérséget és azt mindenkor megtartom."

Három alapra építi az életét: 1. a kötelességteljesítésre, 2. az Isten, a Haza és az embertárs szeretetére és 3. a másoknak segíteni akaró lelkiület kialakítására. A cserkésztestvérség tehát vallás-szerű alapon áll, de nem tesz félekezeti klónbséget tagjai között: bármilyen vallású fiatal tagja lehet ugyanannak a cserkészcsapatnak. Isten a cserkész számára **valóság**, nem elvont fogalom. A magyar cserkésznek tudnia kell, hogy ő **magyar**: érdekli hazájának történelme, és magáénak érzi a nemzet minden dicsőségét és szenvedését. A cserkész mindent megtesz, hogy **másokon segítsen**. Figyel, hogy minden nap tegyen valami jót. Felnőtt korában már vérében van a készség mindezekre, mert a cserkésztestvérség nemcsak a gyerekkort színezi, hanem az életre készít fel. A cserkész szeret a szabadban járni-kelni: számára a természetet nem pótolhatja a videó vagy a játékautómata.

Örömmel vállalja a **TÍZ CSERKÉSZTESTVÉRSÉG** parancsát. Önként, sőt fogadalommal kötelezi magát megtartására és boldoggá teszi egész életében, hogy míg:

1. sok embert az adott szó semmire sem kötelez, ő **EGYENESLELKŰ ÉS FELTÉTLENŰ IGAZAT MOND**;

2. amikor a becsületesen elvégzett

munka egyeseknek semmit sem jelent, ő **HÍVEN TELJESÍTI KÖTELESSÉGEIT, AMELYEKSEL ISTENNEK, HAZÁJÁNAK ÉS EMBERTÁRSAINAK TARTOZIK**;

3. amikor annyi ember önzően csak magának él, ő **AHOL TUD, SEGÍT**;

4. amikor az előítéletek mély szakadékot vágnak ember és ember közé, ő **MINDEN EMBERT TESTVÉRENEK TEKINT**;

5. amikor egyre durvábbá és be-képzeltetebbé válik sok ember, a **CSERKÉSZ MÁSOKHOZ GYÖNGÉD, ÖNMAGÁVAL SZEMBEN SZIGORÚ**;

6. amikor falvaink környékét el-árasztja a szemét, és a természetet át-alakítani akaró ember elpusztítja a holnapját, a **CSERKÉSZ SZERETI A TERMÉSZETET, JÓ AZ ÁLLATOKHOZ ÉS KÍMÉLI A NÖVÉNYEKET**;

7. amikor az anarchia és a fegyelmezetlenség aláássa a társadalmat, a **CSERKÉSZ FELJEBBVALÓINAK JÓLÉLEKKEL ÉS KÉSZSÉGESEN ENGEDELMESKEDIK**;

8. amikor a drog, az alkohol és a belső üresség annyi embert kielégít, vagy nemegyszer öngyilkosságba hajszol, a **CSERKÉSZ VIDÁM ÉS MEGGONDOLT**;

9. amikor erkölcsi, szellemi és anyagi kincseket oly sokan elprédálnak és semmibe vesznek, ezt látva a **CSERKÉSZ TAKARÉKOS**;

10. amikor minden szépet mocsokba ránt számtalan film, TV és rengeteg képes újság, és beszennyezik az egész életet, a **CSERKÉSZ TESTBEN ÉS LÉLEKBEN TISZTA**.

Ezek a gondolatok lesznek témák az őrsi gyűléseken, a különféle próbák letételekor, a testi-lelki talpraesettség gyakorlásában, a természet szeretetében, a sok szépnek észrevételében, a dalban, játékban, kirándulásokban, a jókedvben és a cserkésztestvérségben.

"Daltól hangos erdő, mező, berek, merre járunk mi, cserkészek.

Dalol a szív, muzsikál a lélek, vele

α - Ω A RÖSZKEI KATOLIKUS PLÉBÁNIA HIVATALI HÍREI

KERESZTELTÉS:

Toppantó Bálint Endre
(1994. szept. 29.)

Toppantó Zoltán és
Ördögh Katalin kislánya.

Timár Anita
(1992. nov. 4.)

Timár Dániel
(1994. ápr. 29.)

Timár Zoltán és
Szeles Susan gyermekei

Mohai Krisztina
(1983. márc. 9.)

Mohai József és
Csóré Zsuzsanna kislánya.

Szerencsés Fekete Szabolcs
(1987. szept. 24.)

Szerencsés Fekete József és
Csóré Zsuzsanna kislánya.

Csóré Zoltán (1987. ápr. 23.)
Csóré Dávid (1994. jún. 27.)

Csóré Zoltán és
Németh Katalin gyermekei.

HALOTTAINK:

Szekeres Lajosné
Katona Rozália 78 éves
(+1994. dec. 10.)

Széll Istvánné
Radics Marcella 68 éves
(+1994. dec. 15.)

Szücs Imréné
Kiss Anna 81 éves
(+1994. dec. 26.)

Adventi lelkigyakorlat volt
december 18-19-20-án.
Vezette: Privári István

dalol a természet.

Aki dalol, sose fárad el, aki felnéz,
sose csügged el,

Mert a dalt ajkunkra a jó Isten adja,
Ő ad erőt a nagy harcra."

Hát vállaljátok ezt a harcot!

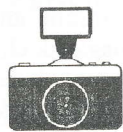
**Erre hív titeket, fiatalokat a rös-
kei cserkészcsapat vezetősége és kí-
ván hozzá cserkészköszöntéssel:**

JÓ MUNKÁT!

Kartal József

Képek falunk történetéből

PÁLINKAFŐZŐK

A régi parasztgazdaságokban nem volt ritka a kisüstös főzde. Elég volt összeborítani két rézüstöt. A felsőről hűtőcsövet vezettek egy nagy hordó vízén át, és az üstházban ropogó rőzse kiützte a feltett törlelyből a "levet".

Magda János szeszfőzdéje

Talán ilyen egyszerű szerkezet lehetett az őse Magda János (1900. május 15.) pálinkafőzdéjének is. A főzdét az ő szülei az 1870-es évek táján létesítették. Ő örökségként 1919-ben vette kezelésbe. Nagy veszély fenyegette ekkor a főzdét, mert rézbegyűjtés címén el akarták vinni, de kis szerencséjével mégis megmaradt. Az ősi tulajdonos, Magda István 1931-ben 74 éves korában meghalt.

A 20-as évek gazdaságilag nehéz idők voltak. Magda János a működtetést csak a főzetőgazdák részvényhitelével tudta biztosítani. Ekkor szerezte be és nyitotta fel az új üzemet. A pengő bevezetése után a részvényeseket kifizette és

Magda János
kisegyéni szeszfőzdeje
Röske, Nagyszéksós 250.

néven újra önállósította magát. Évenként 250-260 östermelő részére főztek. A főzde haszna a főzet 10 %-a volt. Ugyanekkor váltotta ki a mérési engedélyét, amely

fél liternél nagyobb tétel kiadására jogosította. A főzés mellett 16 kh földön gazdálkodott. A főzető a a tüzelőt hozta, a főzésben maga is résztvett. A család 1950-ben kuláklístára került. Félelmükben a már felnőtt gyerekek, István és Margit, a főzdét a Lenin Tsz-be vitték.

Így a Magda generáció harmadik tagja, István (1928) alkalmazottként 1953-ig üzemeltette.

1953-ban a "kulákfiókot" mint osztályidegent kizárták a tsz-ből. Kénytelen volt elhagyni a szülői házat. Mórahalomra költözött, ahol 1988-ban szeszfőzde-vezetőként ment nyugdíjba. Családi főzdéjük mindmáig dolgozik, tsz-vezetés alatt.

Bencsik Szilveszter a bognár, élete delén a bognársággal felhagyva pálinkafőzdét nyitott. Új kazánházat épített. Nemcsak a röskeiek, de tanyai - domaszéki gazdák is hozták a főznivalót. Egyaránt finom törköly és vegyes gyümölcs párlatok csurogtak le kármentőjébe. Kora ősztől tavaszig mindig füstölt a kazán kéménye. Ő is 10 %-ért főzött. Korcsmájában a barackot, körtét, cseresznyét, no meg a kerítésszagató törkölyt féldecinként kis üvegből árulta.

A nép száján nóta is örzi M. J. pálinkafőző nevét:

Magda János főzi a jó pálinkát,
Azé' nem látnak énrajtam jó gúnyát,
Főzi aztat édes mézből, ecetből,
Laci betyár nem iszol az üvegből.

Sárgadinnye fölmászott a görögre,
Haragszik a kisangyalom örökre.
Ha haragszik, haragudjon sokáig
Míg a ...ke le nem ér a bokáig.

Vastag József

Hazai örömök

Répacukorral hamisított bort is találtak az élelmiszerellenőrök a legutóbbi körútjukon. Sőt a borászati termékek adalékanyagának vizsgálata során más szabálytalanságokra is fény derült. A soltszentimrei borozóban kínált borról megállapították, hogy azt gyümölcshozzávalóval hűsítették, egy keceli kft.-nél pedig tetten érték egy 3.800 hektoliter erjedésben lévő "múmust" hamisítót. Bizonyos jelek arra utalnak, hogy a Balatonboglári Mezőgazdasági Rt., valamint az Egervin Rt. jó hírűvének örvendő palackos, márkás italait is másolják.

A hónap vicce

A nászéjszakán az asszonyka vallomást tesz:

- Tudod, nekem már volt dolgom férfival...
- Na és? Nekem is.

Fele se tréfa ...

Mielőtt tűzbe teszed a kezéd valakiért, készítsd elő az elsősegélycsomagot!

Boldog vagyok, mint az a kutya, amelyik féláron tudott szájkosarat venni magának.

A rák világnézetébe az is beleillik, hogy a cél folyton távolodik.

MINDIG AZ OKOS ENGED. ÉS MOST, ÍME, ITT TARTUNK.

Ami itt van: tiszta Amerika! Már csak életszínvonal kellene hozzá...

A nehezen már mindnyájan túl vagyunk, hiszen megszülettünk...

A BUTASÁG OLYAN MINT A SIVATAG, OÁZIS NÉLKÜL.

BaLa

Karácsonyi történet

Írta:

Szigetvári Eszter 8.o.

A lámpagyújtogató

Mikor későre jár és az emberek nyugovóra térnek, csak egyvalaki van ébren: a lámpagyújtogató. Sorra járja a sötét kis utcákat a zúgó hidegben, vacogva tartja a mécsest fagyott ujjával, és hazakívánczik.

Karácsony táján esett meg egy messzi kisvárosban, hogy meghalt az öreg lámpagyújtogató. Azonnal újat kellett szerezni, különben egész éjjel sötétség honolt volna mindenütt. Hamar találtak is helyette egy vézna, gyöngécske fiatalembert. Szerencsétlen szinte csak csontból és bőrből állt, látszott rajta, hogy a sors nem volt túl kegyes hozzá. A városka szélén lakott ifjú feleségével és egyetlen féltett kislányával. A lányka születése óta súlyos beteg volt, senki sem tudta pontosan, mennyi ideig ragyogja még be szülei kódós életét.

Aznap is, mint máskor, édesapja szürkület táján elindult, hogy meggyújtsa a lámpákat. Felvette kopott, elnyűtt, folt hátán folt kabátját, amire szegénysége ellenére is büszke volt, mert még az apjától kapta. Hirtelen eszébe jutott, hogy még nem vette meg kislányának Karácsonyra azt az aranyhajú babát, amit a gyermek mindig annyira szeretett volna.

Benyúlt a zsebébe, hátha talál benne néhány krajcárt. Mindössze négy krajcárra lelt, de ennyivel is boldogan indult a játékbolt felé. "A gyújtogató megvár"- gondolta magában, miközben már a fényesen kivilágított kirakat felé közeledett. Sokáig nézegetett befelé, majd kicsit félve, de elszántan belépett az üzletbe.

- Jó estét!-köszönt az eladónak.

- Jó estét! Mit tetszik parancsolni?

Kicsit habozott, majd mint aki álamból hirtelen belecsöppen a valóságba, zavarodottan így szólt:

- Babát szeretnék a kislányomnak.

- Melyiket tetszik kérni?

Hosszas nézegetés után rátalált arra a babára, amit a kirakatban mutatott a gyermeke, ha épp arra vitt az útjuk.

- Azt kérem ott!... Mennyibe kerül?

- Négy krajcár.-jött a válasz.

A fiatal apa nagyon boldog volt. Zárás előtt ért ide, és még megvolt a baba, ráadásul épp annyiba kerül, amennyi pénze van.

Abban a pillanatban nyílt az ajtó, és egy idősödő gazdag úr lépett be a lányával. A gyermek szép, csillogó-villogó ruha díszelgett, bár egy kicsit feszült rajta: kövér volt, mint a galamb, látszott, hogy úri teremtés. Ahogy megpillantotta a babát, amit az eladó épp készült elcsomagolni a lámpagyújtogatónak, így kiáltott:

- Én ezt a babát akarom!

- Megvesszük.- szólt az édesapja részben a lányának, részben az eladónak, aki zavartan pislogni kezdett.

- Sajnos már el van adva.- és a vézna emberre nézett.

Szegénynek egyik pillanatról a másikra elszállt a boldogsága, és azon töprengett, mit mond szegény beteg kislányának, ha ez a pökhendi alak többet ígér a babáért, mint amennyi az ára... Nem! Erre gondolni se bírt, félt, hogy megtörténik.

- De én akkor is azt a babát akarom!- toporzékolt mellette a kislány.

Feszült csend támadt, amit néhány másodperccel később a gazdag úr érdes hangja tört meg. Mivel tudta, hogy annak a szerencsétlennek úgyszincs több pénze, mint amennyi a baba ára, így szólt:

- Adok érte tíz krajcárt!...

Jaj! Ez villámcsapásként hasított szegény lámpagyújtogató szívébe. Az örömtől a kislány arcára gúnyos és csillogó mosoly ült ki. Ezt látván a szerencsétlen ember legszívesebben könyörögni kezdett volna, hogy beteg kislánya milyen régóta vár már erre a karácsonyi ajándékra. Egy ideig méltázott magában, hogy megszólaljon e, vagy se. Akarata ellenére is valami visszatartotta. Talán a becsülete vagy talán az, hogy sohasem szeretett panaszkodni vagy könyörögni.

Mikor az úr elővette dagadó pénztárcájából a tíz krajcárt belátta, hogy reménytelen a helyzet. Pedig mennyire szeretett volna örömet szerezni kislányának, arra gondolva, hogy talán ez az utolsó karácsonya, amit vele tölthet.

Szomorú arccal vette útját hazafelé, és azon gondolkodott hogy talán legjobb volna, ha soha nem érne haza.

Milyen kár, hogy az emberek a szeretet ünnepén sem a Krisztusi üzenetre, egymás boldogítására szentelnek figyelmet, hanem csak a **pénzre, és a pénzre. Miért?**

Mi az a kakaó?

A 11 éves fiúcska Kárpátaljáról érkezett. Őt faggatom.

- Lesz-e idén karácsonyfátok, Sanyika?

- Még jóval a születésem előtt, 17 éve vettek a szüleim egy műfenyőt. Minden évben ezt állítják fel.

- S mivel díszítitek?

- Ugyanazokkal a díszekkel. Lámpácskák, apró figurák.

- Szaloncukor nincs rajta?

- Az még sose volt! Azt csak Magyarországon lehet venni. S egy doboz szaloncukor anyukám félhavi fizetésébe kerül. Apukám meg hónapok óta kórházban van, így még nehezebb.

- A faluban másnak se telik szaloncukorra?

- Arra nem, de megőrizték a régebbi szaloncukorpapírokat. Répát, vagy krumplit darabokra vágnak és azt csomagolják bele.

- Milyen ajándékot szoktál kapni karácsonyra?

- Hát egy zacskó cukrot, rágót, esetleg csokit ...

- Reggelinél azt kérdezted: mi az a kakaó? Mit iszol otthon a reggelihez?

- Víz, esetleg teát...

- Most volt Mikulás. Találtál-e már csokimikulást a cipődben?

- Azt még soha!

- S találtál-e olyat, amin nagyon meglepődtél?

- Azt igen!

- S mit?

- Hát egy egeret!

BaLa

Ismerkedtem Dániával

(folytatás előző számunkból)

Kérdésemre, hogy hol és hogyan jelenik meg a közoktatásban a környezetvédelem ismeretköre, azt a választ kaptam, hogy a szükséges környezetvédelmi ismereteket nem önálló tantárgy keretében sajátítják el a tanulók, hanem minden tantárgyba be van illesztve, a tantárgy sajátosságainak megfelelően. Ez Dániában így van már húsz éve, az oktató, nevelő folyamatnak részei ezek a gondolatok és minden tantárgy a speciális lehetőségeivel alakítja a környezetvédő szemléletet, segíti a természet szeretetére, megővésére irányuló gondolkodásmód kialakulását.

Az iskolák és környékük, valamint a települések általános környezeti állapotát mutatta, hogy a lakosság környezeti tudata igen magas színvonalú.

Megismerkedtem a környezeti nevelés speciális intézményeivel is, az ún. Természeti iskolával. (Ezen iskolának Magyarországon is van speciális irodalma és neve "Erdei Iskola". Sajnos nálunk megvalósult intézmények csak igen kis számban vannak, 3-4 az egész országban.)

Meglátogattuk a Maribó Sondertónál működő és a Stevansi természeti iskolát.

A Maribó iskola befogadó képessége egyszerre 25-30 tanuló, tehát kb. egy osztály. Az épület beosztása: a szükséges hálósoba, ebédlő, konyha és tanuló terem. A közvetlen környezete a tó és mellette lévő természetvédelmi terület. Az épület a terepmunkához szükséges eszközökkel jól fel van szerelve. Az oktatóközpontban ebben az évben már 1800 tanuló fordult meg rövidebb, hosszabb ideig. Látogatásunk idején is tevékenykedtek tanulók az Oktatóközpontban. A csoportot vezető tanár, többek közt arról is tájékoztattott, hogy a környezeti nevelés aktív gyakorlata szerintük segíti a bizonyos értelemben nehezebben fejlődő tanulók ismeretszerzését is. Az éppen ott lévő csoport pl. olyan tanulókból állt akiknek az olvasás tanulással nehézségük van. Úgy látják a dániai kollégák, hogy a természetben történő megfigyelések elemzése, feljegyzése, a szükséges irodalmazás segíti az olvasás megtanulását is. A beszámolót ér-

deklódással hallgattuk.

A Stevens-i Természeti iskola csodálatos helyen, a tenger partján van. Méretei sokkal nagyobbak, mint az előző, érdeklődő kérdésünkre, hogy ekkora épület együttest hogyan sikerült építeni, azt a választ kaptuk, hogy itt az épület mérete már adott volt, mert előzőleg katonaság lakatanyájaként működött. Majd amikor a katonaság elköltözött a megyei önkormányzat 1 korona jelképes összegért megkapta, csak a célirányos átalakítást kellett elvégezni. (Eszembe jutott, hogy mikor a Jugoszláv határon is megszűntek a határőrségek, sok épület maradt üresen. Így Röske határában a Kis-Széksósi őr jó állapotban lévő épületei is megürültek. Ekkor és a Csongrád Megyei Természeti Védelmi Egyesület nevében jártam a Kiskunhalasi őr parancsnokánál és más katonai szervezetnél, hogy szívesen hasznosítanánk oktatási célra az épületeket. Azt az ajánlatot kaptuk, hogy az épület ára minimum 6 millió forint. Ennyi pénzzel ma Magyarországon kevesen rendelkeznek az oktatásügy területén. Nekünk sem sikerült az összeget előteremteni. Szomorúan látom, hogy az épület ma is üresen áll és általában lassan tönkre megy. Ezt ismerte fel a Dán állam, és ma hasznos és színvonalas munka folyhat az épületben.)

Mindkét Oktatóközpontot a Megyei Önkormányzat hozta létre és üzemelteti. Működik még a megye területén másik két természeti iskola, de azokat a helyi önkormányzatok tartják fenn.

A központok állapota, felszerelése kiemelkedő minőségű környezeti nevelést tesz lehetővé. Az egyes természeti iskolák a speciális lehetőségeikhez alkalmazkodó program ajánlattal állnak az odaérkezők segítségére. Minden természeti iskolának van, heti néhány órában, függetlenített szakmai vezetője és gondnoka. Természetesen az épületek

teljesen nem önfenntartóak. A résztvevők fizetnek az épület és a berendezések használatáért, valamint a használat közben az állagmegőrzésért anyagilag is felelnek. A részvételi költség nem magas, ezt az iskoláknak a fenntartó önkormányzat fizeti.

Mi is úgy gondoljuk, hogy ilyen jellegű objektív feltételek nélkül a hazai gyakorlat nem lesz rövid idő alatt eredményes és hatékony.

Jóindulatú irigységgel a szívemben, hallgattam, hogy évente a tanítási idő alatt, szinte minden iskola részt vesz a Természeti iskolák munkájában. Pl. A Maribói iskolában ebben az évben már 1800 tanuló fordult meg hosszabb, rövidebb ideig. (A Storstroms megye ált. iskoláinak száma 250.)

A Dán Természeti Védeli Szövetségek képviselőjétől megtudtam, hogy szervezetük 1910 óta működik és 250000 tagja van, minden megyében van helyi szervezetük, ott is sok tanár van a tagok között. Mára elérték, hogy a hatalom döntést nem hoz a véleményük megkérdése nélkül. Egy-egy hazai környezeti probléma felvetésekor olyan természetesen mondta Frits V. Larsen úr, hogy a környezetvédelmi törvény megmutatja az utat a megoldáshoz. Ekkor döbbentem rá milyen fontos lenne már, hogy parlamentünk végre elfogadja a Környezetvédelmi Törvényt. Larsen úr biztatott, hogy sok és kitaró munkával mi is biztosan sikeresek leszünk. Lám nekik is sikerült elérni, hogy az országban sehova nem lehetett elhelyezni óriási, a természetes környezetet csúfító reklámtáblákat.

Talán úgy összegezném a látottakat, hogy a dán nevelésoktatás eredményeként egy szerény, nem hivatkozó, harmónikus, rendkívül igényes személyiség alakul ki. Akik tudnak takarékosan de színvonalasan élni. Talán a látott "gazdagság" is ebből fakad.

A látottak nálunk is megvalósíthatóak lennének.

Köszönjük a szívélyes vendéglátást, reméljük hamarosan viszonzhatjuk. Reméljük a tervezett közös projektben sikeresen dolgozhatunk együtt.

Sára Endriné
tanár
az MTSZ főtákará,
a CSEMETE társelnöke

Jeles napok

Magyarországon az óvodaalapító Brunswick Teréz grófnő (nem 1925-ben), hanem már 1825-ben meghonosította a karácsonyfa-állítás szokását.

Szilveszter estéje manapság az óév duhaj búcsúztatásának karneváli hangulatában roppen el, és szorosan egybekapcsolódik újév napjának gazdag szokásanyagával. A régi zajkeltést - különösen a nagyvárosokban - a hajnalig tartó éktelen dudaszó meg a petárdák durrogása helyettesíti.

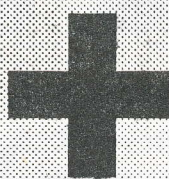
Néhány, az új esztendőhöz fűződő babonás hiedelem korunkban is tartja magát a köztudatban, aminek lényege, hogy ha igyekszünk szerencsésen befolyásolni a kezdetet, olyan lesz a folytatás is. Egyébként világszerte nagy kultusza van január elsejének. A szakirodalom több mint nyolcezer évkezdő szokást tart számon a földkerekségen fellelhető gonoszűző, szerencsét varázsló s vígságszerző hagyományokból. A mi népünk őszinte vágyakozását fejezi ki ma is a magyar gyermekköszöntő: "Adjon Isten minden jót / Ez új esztendőben / Vegye el mind a nem jót / Ez új esztendőben. / Mitől félünk, mentsen meg, / Amit várunk legyen meg / Ez új esztendőben!"

Vízkereszt, vagy háromkirályok napjával fejeződik be - pénteken, január hatodikán - a karácsonyi ünnepkör, és kezdődik a farsang. Hagyományosan ekkor szedik le a karácsonyfa ékességeit, régebben pedig, a hiedelmesebb tájainkon, a fát tüzre vetették, nehogy ártó kezekbe jusson. Valamikor ezen a napon országszerte szokásban volt a háromkirályok járása, amelynek első nyomai a XIII. századba vezetnek vissza. A bibliai napkeleti bölcsek példáját követve, három fehérbe öltözött, csákós legényke: Gáspár, Menyhért és Boldizsár állt össze és látogatott házról házra, verses mondókájukkal a háromkirályok napját köszönteni. Amiért természetesen almával, aszalt szilvával, meg egy kis pénzzel jutalmazták őket.

Vízkereszt a nevét Jézusnak a Bibliában leírt megkeresztelésétől kapta. Ennek emlékére szenteltettek vizet a katolikus vidékeken, amiből aztán egész évre megőriztek egy keveset a házaknál. Behintették vele a szobát, az istállót, a kutat, a tavaszra eltett vetőmagot, és a betegségek gyógyítására is használták. Vízkereszt sokfelé dologtöltő, férjjeselő és szerencsevarázsló nap is volt. Étrendjéhez hozzátartozott a töltött káposzta, a fonott kalács vagy a fánk meg a csöröge. A nap időjárásából következtetni lehetett az év szerencséjére, időjárási viszonyaira, a termésre, az emberek egészségi állapotára. Baranya népeinek megfigyelése szerint, ha vízkeresztkor megeredt az eres, abból hosszú télre következtek. A hóesésből korai tavaszt, száraz idejéből zivataros nyarat jósoltak az öregek. Általános vélekedés volt, hogyha ezen a napon fúj a szél, szerencsés lesz az év. A babonásabb szőlősgazdák a patakokat is megfigyelték, s ha megáradt bennük "vízkereszt vize", jó és bőséges bortermésre számítottak. A vidám emberre pedig azt mondták: olyan mint a napfényes vízkereszt.

Hirdessen még mindig a
FALUSI SUTTOGÓBAN!

Orvosi ügyelet:

06-tól 12-ig Dr. Tari Zoltán
Tel: 372-510
13-tól 19-ig Dr. Vereczkey Gyula
Tel: 372-323
20-tól 26-ig Dr. Tari Zoltán
27-től 02-ig Dr. Vereczkey Gyula

Állatorvosi ügyelet

11-én 6-tól 13-én 6-ig Dr. Tihanyi Zsuzsanna
Tel: 437-257
18-án 6-tól 20-án 6-ig Dr. Sugataghy Ferenc
Tel: 492-128
25-én 6-tól 27-én 6-ig Dr. Herczeg István
Tel: 327-589
01-én 6-tól 03-án 6-ig Dr. Perényi János
Tel: 316-115

Vámfizetés a határon

Az eredetileg tervezett január elseje helyett február 1-jétől vezetik be az azonnali vámfizetési kötelezettséget; a turisták a vámost (a gépkocsik és a nagy értékű motorkerékpárok kivételével) helyben kell megfizessék. Akinek erre nem lesz pénze, annak vagy vámbiztosítékot kell nyújtania, vagy utóbb vissza kell térnie a vámhivatalhoz, hogy kiváltsa áruját.

Előző számunk szerencsés keresztrejtvény megfejtői:

Bárkai Krisztián (Táncsics u. 20.); Dobos Sándorné (Szabadság u. 2.); Fodor Annamária (Szeged, Tündér u. 8/a); Gardi Imre (Táncsics u.); Király Imréné (Szeged, Úrhajós u. 8.); Oláhné Botos Ági (III. ker. 315.).

Várjuk Elekes Krisztina (Lehel u. 9.) nyertesünk jelentkezését!

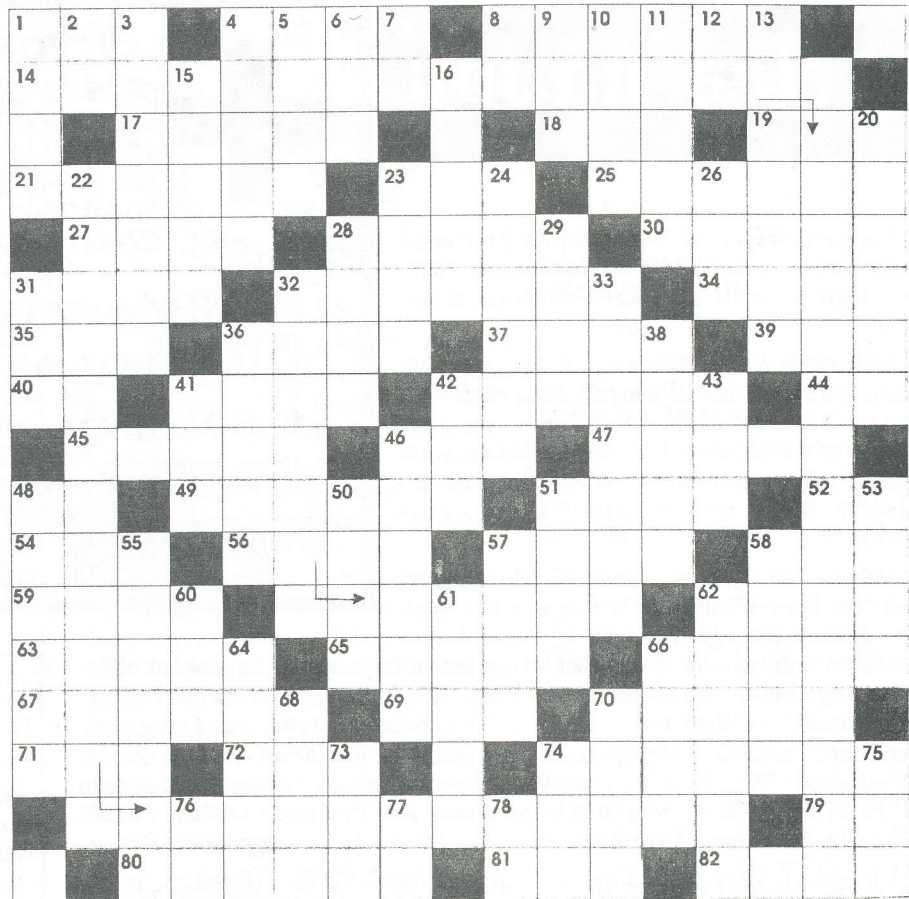
Az 500 Ft-os Centrum vásárlási utalványokat a Congress és Hobby Utazási Iroda ajánlotta fel lapunknak.

VÉLEMÉNY

Szép számmal élnek közöttünk emberek, akik nincsenek tudatában annak, hogy senki sem tökéletes, még ők maguk sem. Éppen ezért szívesen csámcsognak mások dolgain, ahelyett, hogy tükörbe néznének. Betty J. Eadie gondolata azokhoz szól, akik mernek tükörbe nézni és vállalják önmagukat.

Vízszintes: 1. ... König; Goethe. 4.Mókus. 8.Autót, vízvezetékét javít. 14.Az idézet első része (zárt betű: M). 17.karat gábonatábla. 18.Világos angol sör. 19.Kén és bárium vegyjele. 21.Épületszint. 23.Olasz rádió és TV betűjele. 25.Bizonyos pénzmenység. 27.Papírra rögzített gondolat. 28.Balázska. 30.A teázás ideje. 31.Kéz; ang. 32.Észak-afrikai királyság. 34.Száva parti település Szlovéniában. 35.Jelzett időtől fogva. 36.Mohamedán zarándokhely Mekkában. 37.A norvég Kristiansandnál a Skagerrakba ömlő folyó. 39.Indítékkal bizonygató. 40.Diplomáciai gk. betűjele. 41.Toronyról ismert olasz város. 42.Építmény hegy belsejében. 44.Európai nép. 45.Megbecsülést érdemlő tett. 46.Spanyol királyné volt. 47.Kiabál. 48.Rabságban van! 49.Szemtermést szálal anyagtól megtisztító. 51.Hettita égisten. 52.Kisebb vízfolyás. 54.Oxigén, nitrogén és kén vegyjele. 56.Daráló. 57.Mohamedán szerzetes. 58.Örleményben van! 59.Nemesgáz. 62.Láb része. 63.Fejvédő. 65.Pinceszagú. 66.A dinamit feltalálója. 67.Bútor. 69.Részben megrófol! 70.Csomagolási eszköz. 71.Az ENSZ Nemzetközi Tengerészeti Szervezetének névbetűi. 72.A víz egyik halmazállapota. 74.Étkezés előtt kerül az asztalra. 79.Vasi község. 80.Kis Ottó. 81.Olasz légitársaság. 82.Dél-Jemen fővárosa.

Függőleges: 1.Vége a filmnek; németül. 2.Ó-egyiptomi napisten, Su apja. 3. ... magica; bűvös lámpa (álló képek vetítésére). 4.Köszméte. 5.Elektromos feszültség egysége. 6.Tokió régi neve. 7.Átjáróban van! 8.Kén és nitrogén vegyjele. 9.Deszka egyik fele! 10.Páros tejkiválasztó szerv. 11.Neki jutó (rész). 12.Fonetikus msh. 13.Valakiről elmarasztalóan nyilatkozó. 15.Álnok. 16.Felfedező. 20.Marokkói kikötőváros. 22.Az idézet folytatása (zárt betű: É). 23. ... avis; ritka madár, lat. 24.Tanintézmény. 26.Satöbbi; rövid. 28.Gyermekjáték. 29. ... éder; szabályos nyolc lap alkotta mértani test. 31.A legnagyobb vízparti rágcsló. 32.Az idézet befejezése (zárt betű: C). 33.Templomi hangszeren játszik. 36.A bajnoki tabella utolsó helyén áll. 38.Arany a vegytanban. 41.Palládium és szén vegyjele. 42."A férfi sorsa ...". 43.Páratlan tudás! 46.Kiváltság. 48.Keleti törpefa. 50.Ta-

karó. 51.Város Iowa államban Des Moines mellett. 53. ... Madrid; sp. focicsapat. 55.Téli közúti munkagép. 57.Elefántcsont. 58.Gépember. 60. ... King Cole. 61.Korgó gyomor jelzi. 62.Madárfej ekecsége. 64.Hajókabin. 66.Ibsen drámája. 68.Ifjúsági világ bajnok szegedi sakkozó (Péter). 70.Tömegmérték. 73.Gazdasági munkaközösség; rövid. 74.Trinitrotoluol. 75.Sulfur. 76.Játékvezetői testület névbetűi. 77.Pára! 78.Ugyanis; rövid.

Karácsonyi számunk helyes megfejtése: *Hogy miénk maradjon: szabadnak szeressük, hogy visszatárljon: el kell hogy eresszük.*

Előző rejtvényünk 33-as kockájából technikai okokból az SZ kimaradt. Elnézésüket kérjük!

Megfejtéseiket január 30-ig várjuk a községi könyvtárba.

Turucz József

Nyerteseink névsora az előző oldalon olvasható!

FALUSI SUTTOGÓ

Röszke Község Képviselő-testületének lapja

Megjelenik: 1100 példányban
Szerk: 6758 Röszke, Felszabadulás u. 84.
Tel: 62-372-244, Fax: 62-372-597
Felelős kiadó: Magyarai László
Szerkesztő: Bányai Lajos
Technikai szerk.: Richter László
Gold Press Nyomda
Szeged, Boldogasszony sgt. 53-55.
Tel: 62-326-109
Felelős vezető: Illés Mihály